

„DĚSIVÉ A VÝJIMEČNÉ. ČLOVĚK SE ČASTO PŘISTIHNE, ŽE U TOHO ANI NEDÝCHÁ.“

– Jessica Kiang, VARIETY

„OHROMUJÍCÍ DRAMA SE SKVĚLOU REŽIÍ A HERECKÝMI VÝKONY.“

– Manohla Dargis, THE NEW YORK TIMES

VYSOKÁ DÍVKÁ

FILM KANTÉMIRA BALAGOVA

BEST DIRECTOR

OFFICIAL SELECTION
UN CERTAIN REGARD
FESTIVAL DE CANNES

ALEXANDR RODOŤANSKIJ a SERGEJ MELKUNOV režie KANTÉMIRA BALAGOVA VYSOKÁ DÍVKÁ
VICTORIJA MIROŠNIČENKINA VASILISA PERECOVINA ANDREJ BYDOV IGOR ŠIROKOV KONSTANTIN BALAKIREV YEMJA KUTĚPOVA OLGA DRAGUNOVA TIMOFEEJ GLAZKOV
včetně spolupráce NATALIA GORINA a IGOR MIROŠNICKIJ s KANTÉMIR BALAGOVEM ELLEN RODOŤANSKÁ MICHEL MERCIET režie IGOR LITVINSKIJ s KANTÉMIR BALAGOVEM SERGEJ PANKOV s KANTÉMIR BALAGOVEM OLGA SMIRNOVA
s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM s KANTÉMIR BALAGOVEM

fipresci

The International Critics' Prize

NONSTOP PRODUCTION wild bunch a.r.content

FILMOVÝ FESTIVAL V CANNES 2019

FILM KANTĚMIRA BALAGOVA

VYSOKÁ DÍVKA

1 3 7 MINUT – RUSKO – 2 0 1 9 – 2:39.1 – 5. 1

REŽIE: KANTĚMIR BALAGOV

SCÉNÁŘ: KANTĚMIR BALAGOV, ALEXANDR TĚRECHOV

PRODUCENTI: ALEXANDR RODŇANSKIJ, SERGEJ MELKUMOV

KAMERA: XENIJA SEREDOVÁ

VÝTVARNÍK: SERGEJ IVANOV

KOSTYMÉRKA: OLGA SMIRNOVOVÁ

HUDBA: JEVGENIJ GALPERIN

PRODUKCE: NON-STOP PRODUCTION, AR CONTENT

SYNOPSIS

1945, Leningrad. Druhá světová válka zpustošila město, zničila budovy a zanechala obyvatele v troskách, a to jak fyzicky, tak psychicky. Ačkoliv je obléhání, které bylo jedním z nejhorších v dějinách lidstva, konečně u konce, ve zbylých ruinách stále svádí boj život a smrt. Dvě mladé ženy, Ilja a Máša, hledají smysl života a naději v osobním boji za vybudování nového života mezi troskami města.

KANTĚMIR BALAGOV: SLOVO REŽISÉRA

Vysoká dívka je můj druhý celovečerní film. To, že se děj odehrává v roce 1945, je pro mě velice důležité. Moje hrdinky byly stejně jako město, ve kterém žijí, zmrzačeny příšernou válkou. Žijí ve městě, které si zažilo jedno z nejhorších obléhání v historii válek. Film vypráví o nich a o lidech, se kterými se seznámily v Leningradu, o překážkách, které musí překonat a o tom, jak se k nim chová společnost. Válka je psychicky zmrzačila a nějakou dobu potrvá, než se naučí žít normální život.

Zajímám se o osudy žen, především o osudy těch, které bojovaly v druhé světové válce. Podle záznamů měla tato válka největší ženskou účast. Jakožto autor se snažím najít odpověď na otázku, co se stane s člověkem, který má na svět přivést nový život po tom, co na vlastní kůži zažil strasti války.

Film má specifické barevné schéma. Když jsem začal načítat deníky lidí, kteří v té době žili, zjistil jsem, že navzdory všem těžkostem a zkáze té doby byli lidé každý den obklopeni těmi nejzářivějšími barvami. Tento kontrast mezi jasnými barvami a povahou poválečného života mi připadá velice zajímavý.

Hlavní inspirací pro tento film mi byla kniha laureátky Nobelovy ceny Světlany Alexijevičové s názvem *Válka nemá ženskou tvář*. Tato kniha mi otevřela nový svět. Uvědomil jsem si, jak málo toho vím o válce a o roli, kterou v ní ženy sehrály. To mě přivedlo na další myšlenku: co se asi stalo s takovou ženou, když bylo po válce, když došlo k tektonickému posunu v její mysli a povaze, když byla narušena její přirozená povaha, což se zaručeně po válce muselo stát.

Leningrad pro mě byl obzvláště důležitý, jelikož přežil obléhání. Důsledky obléhání hrají ve filmu důležitou roli. Zásadní pro mě bylo, aby byl ve filmu vystižen tento prostor a všechny souvislosti. V Leningradu (Petrohradu) je to patrné ještě dnes.

Následky války pocítujeme díky místu, kde se všechno odehrálo, a díky barevnému schématu filmu, ale především je to vyryté v osudech našich hrdinek. Chtěl jsem vyobrazit následky války skrze obličej lidí, jejich oči, postavy, těla... ne pouze skrze opuštěné a zpustošené budovy.

Na povrchu je *Vysoká dívka* fráze, která popisuje fyzické vlastnosti a perspektivu naší hlavní hrdinky Ilji, která je velmi vysoká. Pro mě ale *Vysoká dívka* symbolizuje spíše nemotornost, s jakou hrdinky filmu prožívají a vyjadřují své pocity. Jsou neohrabané a po válce se znovu učí, jak žít, což je pro ně opravdu těžké.

KANTĚMIR BALAGOV

Kantemir Balagov se narodil ve městě Nalčik (Rusko) v roce 1991. Vysoká dívka je jeho druhý celovečerní film. Jako režisér Balagov debutoval se svým filmem Těsnota (2017), který měl svou premiéru na Filmovém festivalu v Cannes v kategorii Un Certain Regard a byl oceněn filmovou cenou FIPRESCI prize. Balagov studoval pod vedením režiséra Alexandra Sokurova na Kabardsko-Balkarské státní univerzitě v roce 2015 (Kabardsko-Balkarsko je republika Ruské federace na severním okraji Kavkazu). V průběhu svého studia natočil Balagov několik hraných filmů a také několik dokumentárních snímků, jejichž děj se odehrával na pozadí různých domácích i mezinárodních událostí. Také jeho druhý film Vysoká dívka (2019) byl v Cannes znovu vybrán do sekce Un Certain Regard, což je přehlídka 20 filmů z různých zemí.

ALEXANDR RODŇANSKIJ: SLOVO PRODUCENTA

Vysoká dívka je originální příběh Kantěmira Balagova, který by inspirován knihou *Válka nemá ženskou tvář* od Světlany Alexijevičové. Film popisuje válku jako osobní tragédii; jedná se o příběh o posttraumatickém stresu. Existují podobné filmy, ale ty většinou popisují příběhy mužů, již se, postižení válkou, vrací ke svým starým životům a snaží se najít své místo ve světě. *Vysoká dívka* se na poválečný svět dívá ženskýma očima. Příběh se točí okolo dvou mladých žen, které před sebou měly celý život. Pozornost je věnována hlavně jejich touze po dětech. Jedna z hlavních hrdinek filmu volí porod jako jakýsi lék na trauma. Pevně věří tomu, že když přivede na svět dítě, bude vyléčena jak ona, tak její miminko. Mám za to, že je to velice silné kreativní rozhodnutí, díky kterému je příběh v dnešní době ještě relevantnější, jelikož se zabývá rolí žen ve společnosti. Prostřednictvím filmu převypravujeme příběh o tradiční posttraumatické stresové poruše dramatičtějším a radikálnějším způsobem.

Z tohoto hlubokého a intimního psychologického dramatu vzniká působivá metafora o válce: válka nikdy nekončí, i když už bitvy skončily. Dokud v sobě člověk nenalezne sílu zbavit se války a vzpomínek na ni, bude v něm pokračovat dál. Jelikož žijeme ve světě, ve kterém probíhají války i dnes, *Vysoká dívka* je velice univerzální příběh. Kantěmir jakožto pravý filmař vypráví tradiční příběh skrze působivé vizuální metafory, které tvoří spletitou tapisérii. Velice pečlivě volil barevné schéma filmu, jelikož tímto způsobem lze často vyjádřit vnitřní boj, které postavy svádí, lépe než slovy. Filmu dominují dvě barvy: zelená a okrová. Prostupují celý film: kostýmy, interiérový design, dokonce i celkové záběry. Tyto záběry filmu dodávají dramatičnost, ale zároveň i vřelost. Promlouvají k nám o intimitě a konfliktu se světem, na který si naše hrdinky jen těžko zvykají. Ačkoliv se nejedná o dokument, vše, co vidíme ve filmu a co naše hrdinky dělají, budí dojem přirozené autentičnosti. Příběh se odehrává v pečlivě vybudovaném světě, ve kterém je každíčký detail (od interiérů po předměty každodenní potřeby) dobově autentický. Ale přesnost detailů nedělá z *Vysoké dívky* dobový příběh, a to hlavně proto, že Kantěmir do hlavních rolí obsadil mladé, neznámé herečky s moderním vzhledem. Nechtěli jsme, aby náš příběh působil „uvězněný v minulosti“. Nejedná se totiž o příběh o historickém období, nýbrž o dnešním světě. Proto období, ve kterém naše hrdinky žijí, jejich chování před kamerou, a dokonce jejich oblečení (ačkoliv je dobově autentické) působí velice moderně a vhodně pro moderní filmařinu. Kantěmir má oproti některým (možná i oproti většině) současným režisérům jednu obrovskou výhodu: má nejen rozsáhlé znalosti o klasické kulturní tradici, ale zároveň je hlasem své generace. Ačkoliv dobře zná a cení si starších vrcholných filmových děl, sám je přetváří svými unikátními zkušenostmi a zakomponovává je do svého stylu a poselství, které se týká současnosti a je velice urgentní. Je nekompromisně vizuální. Nechce se omezovat na pouhé vyprávění; snaží se příběhy vyprávět pomocí každého nástroje, který má k dispozici. Kantěmírovou nejsilnější stránkou je to, že si uvědomuje dramatičnost a krutost života, a také jeho lásku a empatie k lidem, kteří se snaží přežít a překonat hrozivé překážky. Chápe problémy, kterým svět dnes čelí, a také (jelikož zažil útrapy a krutost na vlastní kůži) soucítí s těmi, kdo stále ještě trpí.

ALEXANDR RODŇANSKIJ

Jeden z nejplodnějších ruských producentů, Alexander Rodnanskij je také zakladatelem **AR Content**. Společnost se sídlem v Los Angeles zaměřená na produkci kvalitních filmů v mezinárodním měřítku jak pro kina, tak i pro televizi. Na Filmovém festivalu v Cannes tato společnost uvedla film **Vysoká dívka** od nadějného ruského filmového tvůrce Kantěmira Balagova jako součást oficiálního festivalového programu.

A dále **AR Content** pracuje na dprojektech jako například: dokument o uprchlících z 2. světové války Kevina Macdonalda (doposud nepojmenovaný), **Debriefing The President** režiséra Ziada Doueiriho a seriál **Everybody's Woman** (Kornél Mundruczó).

Ačkoliv má Rodnanskij na kontě už více než 30 televizních seriálů a 40 celovečerních filmů, včetně klíčových děl od těch nejvěhlasnějších ruských filmových tvůrců, i nadále pokračuje v produkci filmů, které zahrnují jak artové snímky tak i světové kasovní trháky. Do společné produkce **AR Films** a **Non-Stop Production** můžeme zahrnout i tak věhlasné filmy jako **Nemilovaní** (nominace na Oscary), **Leviatan** (vítěz Golden Globe a nominace na Oscary), **The Man Who Surprised Everyone** (vítězný film na Filmovém festivalu v Benátkách), **Stalingrad** (ruský hit Fjodora Bondarčuka), **Východ-Západ** (nominace na Oscary a Golden Globe), a také film **Tisíc a jeden recept zamilovaného kuchaře** režiséra Nana Džordžadzeho (nominace na Oscary).

Americká produkce zahrnuje filmy: **Sin City - město hříchu**, **Atlas Mraků**, **Co čas nezahojil** a **Machete zabijí**.

O PRODUKCI

TRAMVAJE A EXTERIÉRY

§§ Tramvaje ve *Vysoké dívce* jsou autentické. Vypůjčili jsme si je od Muzea elektrické dopravy v Petrohradě. Jednou z výzev, se kterými se štáb musel potýkat, bylo vybudování speciálního schůdku na vnější straně tramvaje – ten většinou používali lidé bez zakoupeného lístku a křečovitě se pak drželi, aby nespadli. Jelikož nebylo možné použít původní schůdek, musela produkce vyrobit nástavbu, které by nepoškodilo původní schůdek, ale zároveň by byla dost pevná, aby udržela tučet lidí.

§§ Auto straníkova syna jsme si také půjčili od muzea. Jednalo se o model Mercedesu z roku 1938 a herec, který hrál Sašu, musel projít speciálním výcvikem, aby se naučil auto bez pomoci řídit.

§§ Trvalo dlouho, než jsme vymysleli nejlepší strukturu pro scénu s tramvají, kde měla být zapařená okna. Produkce prováděla různé testy, aby zjistila, jaká technika přinese nejlepší výsledky, a během natáčení štáb přišel se specifickou technologií pro „řízené zapařování“.

§§ Kvůli jízdě tramvaje bylo vybudováno 600 metrů natáčecích prostorů.

BYT:

§§ Byt mladé ženy byl vytvořen na základě autentické, historické dobové struktury petrohradského bytu. Každá stěna byla pokryta až pěti vrstvami různých tapet: od předrevolučních tapet po stránky atlasů přírody vyobrazující exotické ptáky. Nepoužívali jsme pouze moderní napodobeniny; některé použité tapety byly původní. Když do našich natáčecích prostorů zavítal historický konzultant, byl ohromený, jelikož napodobeniny byly k nerozeznání od původních materiálů.

§§ Produkce také použila autentické noviny z roku 1942 pro vylepení oken v bytě dívek (jak to lidé tehdy dělávali). Náš art director našel historické noviny na bleším trhu a během natáčení jsme je museli schovat, aby si je štáb neodnesl domů jako suvenýr. Tyto noviny také sloužily jako základ pro papírové ubrousky v novoroční scéně v nemocnici. Byly položeny na nočních stolcích pacienta.

§§ Lešení bylo postaveno za tři dny a zlikvidováno za méně než pět hodin.

LÉKAŘSKÉ PROSTŘEDÍ A REKVIZITY

Detailní záběry aplikace injekcí v nemocniční scéně si vyžádaly výrobu vlastních jehel na zakázku přímo pro tento film.

Aby se navodil správný a pokud možno autentický vzhled všech obvazů, lidé z filmového štábu vymysleli následující postup. Obvazy se nejdříve namočily do čaje, a potom se dlouho sušily na radiátorech, než se začalo natáčet. Tento postup způsobil, že obvazy opravdu vypadaly tak, jakoby byly použity mnohokrát.

Filmový štáb musel pečlivě studovat archivní materiály k vytvoření specifické atmosféry života v poválečném Leningradě. Například v jedné scéně, kde pacienti oslavují příchod Nového roku, byly veškeré dekorace pověšené na ozdobné šňůře připraveny s velkou historickou přesností za pomoci zkušených rekvizitářů.

V průběhu poválečného období si všichni pacienti, kteří přišli o nohu či ruku během pobytu v Leningradské nemocnici, museli sami vytvořit cvičební pomůcky potřebné k následné rehabilitaci. Rekvizitáři museli tyto původní nástroje vyhledat a vytvořit tak autentické prostředí poválečné doby.

Filmový štáb také úzce spolupracoval s týmem lékařských odborníků, aby jim pomohli určit přesné místo na těle, kde by Máša měla mít jizvy, a jak by tyto rány měly vypadat, to vše přesně podle typu zranění, které utrpěla v průběhu války, a také podle typu operačního zákroku, kterým musela následně projít. Také museli pečlivě studovat všechny poznatky o medicíně, lékařské praxi, lékařském vybavení a vše o lékařském personálu ve vojenské nemocnici v roce 1945.

Všechny stěny v nemocnici byly vymalovány v průběhu natáčení. Celá práce byla rozdělena do tří kroků, ale v poslední epizodě už vidíme, že je celá chodba kompletně renovována. To však nebylo v původním scénáři. Pracovníci filmového štábu přišli s nápadem, že stěny se budou malovat postupně mezi jednotlivými natáčecími scénami.